

Quatre anys després de protagonitzar un dels majors fenòmens de les lletres catalanes amb la publicació de ***La memòria de l'arbre*** (Anagrama, 2017), l'escriptora **Tina Vallès** (Barcelona, 1976) afegeix un nou capítol a la seva bibliografia amb ***El senyor Palomar a Barcelona*** (Anagrama, 2021), curiós exercici literari en què Vallès s'apropia de **Palomar**, el personatge central de la novel·la homònima de l'escriptor transalpí **Italo Calvino** (i una de les seves màximes obsessions com a lectora) i el transporta a la ciutat de Barcelona entre agost de 2019 i juliol de 2020.

De Sant Antoni a Sant Andreu, de les sentències del procés al confinament, la novel·la termina sent la clau per decodificar un lloc, la ciutat de Barcelona, i un moment, un dels anys més intensos de les darreres dècades.

L'escriptora Tina Vallès acaba de publicar *El Senyor Palomar a Barcelona*. Foto: Sergi Alcàzar

***La memòria de l'arbre*, la teva anterior novel·la, va ser un gran exercici de prosa emotiva. Un camí narratiu del qual t'has allunyat un món amb *El senyor Palomar a Barcelona*.**

Després de *La memòria de l'arbre* i l'enrenou i l'èxit que va arribar amb la seva publicació, tenia molt clar que havia de trencar amb el meu passat literari. Escriure és la meva parcel·la de llibertat. He tingut la sort que l'editorial, Anagrama, em va donar aquesta llibertat. Un projecte que els vaig presentar ja per primera vegada el 2018 i els va agradar molt. Em van animar a seguir endavant. M'ho he passat superbé.

Tenia molt clar que havia de trencar amb el meu passat literari

I a la novel·la es nota.

Sempre gaudeixo molt escrivint, però aquesta vegada, més. Aquesta novel·la ha estat com un joc constant amb totes les referències de les quals volia parlar.

Amb *La memòria de l'arbre*, certament, ho vas petar molt fort.

Fa impressió. Quan escric no penso mai en com es rebrà el llibre.

Què penses?

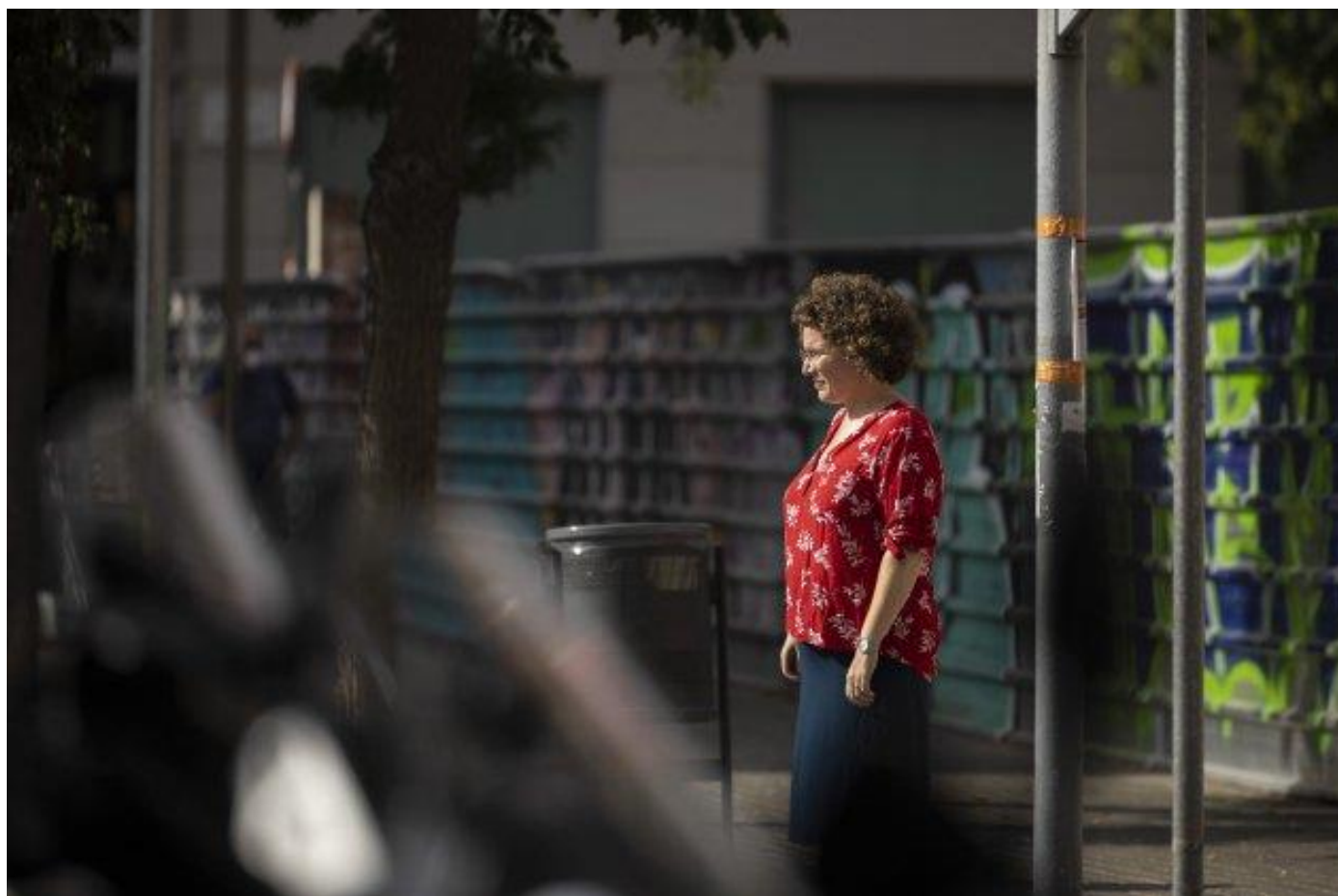
Em concentro en el que escric. En què i com vull escriure. Evidentment, escric per ser llegida, però no penso en els lectors. La idea que tenia fent *La memòria de l'arbre* és que era un llibre molt íntim i petit.

Però ha tingut un ressò molt gran.

Sabia que tindria els seus lectors, però de cap manera que arribaria a tanta gent.

Per què ha triomfat?

Hi ha molts factors que entren en joc. El primer i més important haver escrit un bon llibre. Però també una bona editorial i una mica o molta sort. Fins ara les coses no m'havien anat malament, però res comparat amb què he viscut amb *La memòria de l'arbre*. Més sorprenent, tot va començar abans de la pandèmia, però durant la pandèmia tot es va multiplicar i a créixer molt més. Hi ha tota una sèrie d'editors arreu del món que no sé no qui són (riu).

L'escriptora barcelonina ha fet seu el personatge de Palomar d'Italo Calvino. Foto: Sergi Alcàzar

A quants idiomes s'ha traduït?

A 15. Tinc molta intriga per l'edició portuguesa de Brasil. Per a mi, és un públic absolutament nou. Fins ara tot es reduïa a Europa i a Amèrica del Sud, però a més petita escala, per la traducció castellana. Brasil és un mercat molt bèstia. I juntament amb Brasil, Rússia. Tot és molt estrany. Tinc la meua vida i el llibre té la seva pròpia existència.

Estàs vivint una novel·la dins d'una novel·la?

Sí. *La memòria de l'arbre* està fent el seu camí i jo jaestic amb altres coses. A *La memòria de l'arbre* li he d'agrair un munt de coses, però és un capítol que ja he tancat. Que la seva vida duri tant com sigui possible, però jo no puc seguir atrapada en aquesta novel·la, vull parlar d'altres històries.

A La memòria de l'arbre li he d'agrair un munt de coses, però és un capítol que ja he tancat

La del Senyor Palomar a Barcelona.

Aquesta novel·la neix d'un encàrrec de la revista *Time Out*. Em van demanar que fes un article al mes, situat a Barcelona. A més a més, no volien un article d'opinió, sinó que volien una peça de ficció. Va ser així com em va sorgir la idea d'agafar el Palomar, que és el protagonista d'una novel·la d'Italo Calvino, i traslladar-lo a Barcelona.

Cada article era una festa. Per això, quan va acabar la col·laboració, vaig voler seguir amb el personatge.

El teu Palomar és el del Calvino, però no cal haver llegit la seva novel·la per entendre la teva.

Tenia claríssim que havia de passar aquesta prova del cotó: que algú que no hagués llegit el *Palomar* de Calvino, pogués llegir el meu sense sentir que s'estava perdent alguna cosa. Si s'ha llegit el *Palomar* de Calvino, evidentment, la lectura de la meva novel·la serà diferent. Però simplement diferent, no millor ni més profunda. Però vaja, som quatre, les que hem llegit *Palomar* de Calvino.

Quantes vegades l'has llegit?

Moltes. Perquè no sempre la llegeixo de dalt a baix. Hi ha vegades que entro a un capítol i ja.

Amb la teva novel·la també es pot fer, això, de llegir per capítols.

És una novel·la escrita per peces. No hi ha un fil argumental.

Barcelona és una de les protagonistes de la nova novel·la de Tina Vallès. Foto: Sergi Alcàzar

Vas demanar permís a la filla de Calvino per usar el personatge creat pel seu pare, oi?

Sí. Va ser cosa de l'editorial. A mi no m'havia passat pel cap que potser hauria de demanar permís. Cercant, cercant, vam descobrir que els seus drets els gestiona l'Andrew Wylie, molt probablement l'agent literari més important del món. Hi vam contactar i ells van ser els que van parlar amb la filla, que de seguida va donar l'OK.

Què t'ha dit de la novel·la?

No sé si ja la té. Imagino que se l'hauran enviat des d'Anagrama. Em faria gràcia saber que la té i què en pensa.

Des del respecte, ha de ser divertit i fins i tot un xic gamberro agafar un personatge ja creat i fer-lo teu.

El meu Palomar no és el de Calvino. Parteix d'aquell, però me l'he fet meu. A més a més, té coses d'altres personatges. Té alguna cosa d'Espinàs. Té alguna cosa de Tavares. Té molts moments Mr. Bean. No és una segona part de Paloma, sinó un altre Palomar.

El meu Palomar no és el de Calvino. Parteix d'aquell, però me l'he fet meu

Un personatge que si fos una persona real, ningú no li pararia atenció.

És un personatge que no es veu. És poc visible. És discret. No crida l'atenció perquè està observant, però no li agrada que l'observin. Un personatge que intenta no influir en el seu voltant. És un espectador que intenta entendre el que passa.

El personatge l'has creat a pinzellades subtils (que ens poden oferir, però, molta informació sobre la seva personalitat), sense oferir-nos grans descripcions.

A mi això és el que m'agrada com a lectora. M'agrada que em deixin les portes obertes. Em carreguen les descripcions físiques dels personatges: què m'aporta que un protagonista sigui ros o pèl-roig? Prefereixo dues traçades impressionistes i que cada lector es pugui imaginar el seu Palomar i que per a un lector sigui calb i per a un altre pelut i amb barba.

El Senyor Palomar a Barcelona és la cartografia d'un lloc i d'un temps.

Barcelona m'interessava molt com a escenari literari. Tota ella, més enllà del Raval i Sant Antoni, els barris dels quals solia escriure. I m'interessava, també, traslladar el personatge a l'actualitat. A la Barcelona de les sentències del procés i tot el que vam viure a Barcelona entre l'agost de 2019 al juliol de 2020 i saber què pensa i quina interpretació fa dels fets en Palomar. Descobrir com ens veu un personatge de fora.

L'anterior novel·la de Tina Vallès, *La memòria de l'arbre*, ja ha estat traduït a 15 idiomes. Foto: Sergi Alcàzar

Un any que també vam viure l'esclat de la pandèmia i el primer confinament.

I a mi em va agafar en ple procés d'escriptura. Tenia tota una llista de llocs a què volia portar el personatge i que, lògicament, jo volia visitar primer per poder escriure amb coneixement. De cop i volta em vaig trobar que ens tancàvem a casa. Vaig tenir molts dubtes.

Però vas decidir seguir endavant amb la pandèmia també apareixent a la novel·la.

Vaig pensar eliminar tota referència temporal. Simplement que passés al segle XXI. Però era una solució que no m'agradava. Era com llançar la tovallola davant d'un repte. La pandèmia va ser una trava que vaig haver de superar. La novel·la està dividida per mesos i el confinament em va canviar tot el que tenia previst de març fins al final. Volia que Palomar visités Collserola i el Tibidabo, però no podia, perquè no podíem sortir més enllà d'un quilòmetre. Una cosa que ara, només un any després, sona a ciència-ficció. A la llarga, però, crec que ha beneficiat el relat.

La pandèmia va ser una trava que vaig haver de superar

Hi ha un capítol en què la protagonista és la dona de Palomar.

En la novel·la de Calvino, la dona i la filla de Palomar gairebé ni existeixen. Jo tenia ganes que elles tinguessin més protagonisme. Palomar és un personatge que en alguns moments pot arribar a ser una mica plom. Hi ha dies que és bastant insuportable. En aquest entorn, volia investigar per què l'aguanten i si realment l'entenen i l'estimen.

Tanques el llibre citant els referents que t'han ajudat a modelar el llibre.

Tot bé de la por de pensar que la gent potser creia que no podien llegir la meua novel·la sense haver llegit abans la de Calvino. El llibre requeria d'una explicació, però que alhora fos breu i que anés al final. Un epíleg amb tot acaba prenent forma, i si a més a més, ajudo a descobrir nous autors, millor.